

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ
2ης ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ
ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ» 2021-2027

22 Νοεμβρίου 2023

Σύγκληση Επιτροπής Παρακολούθησης – Ημερήσια Διάταξη

Η Επιτροπή Παρακολούθησης του Προγράμματος «ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ» 2021-2027, η οποία συγκροτήθηκε με την υπ' αριθ. ΕΥΔ/ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ 11978/20-10-2022 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 5498/Β/24-10-2022) και η σύνθεση της οποίας επικαιροποιήθηκε με την υπ' αριθ. ΕΥΔ/ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ/4860/03-11-2023 Απόφαση του Ε.Γ Διαχείρισης Προγραμμάτων ΕΤΠΑ και ΤΣ, συνήλθε στη **2^η Συνεδρίασή** της, την **Τετάρτη 22 Νοεμβρίου 2023**, στην Αθήνα, μετά την υπ' αριθ. 5046/16-11-2023 πρόσκληση του Προέδρου της, κου Γεωργίου Ζερβού, Ειδικού Γραμματέα Διαχείρισης Προγραμμάτων ΕΤΠΑ & ΤΣ.

Σε αυτή παρέστησαν παρέστησαν 19 μέλη με δικαίωμα ψήφου επί συνόλου 25 μελών, και 18 μέλη χωρίς δικαίωμα ψήφου (με φυσική παρουσία και διαδικτυακά).

I. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Διαπιστώθηκε απαρτία.

Με εισήγηση του Προέδρου της Επιτροπής Παρακολούθησης, εγκρίθηκαν ομόφωνα από τα μέλη της:

- **η ημερήσια διάταξη της 2^{ης} Συνεδρίασης της**
- **τα πρακτικά της προηγούμενης 1^{ης} Συνεδρίασης της**, που πραγματοποιήθηκε στις 23-11-2022.

Ακολούθησε εστιασμένη **τοποθέτηση του Προέδρου, Ειδικού Γραμματέα Διαχείρισης Προγραμμάτων ΕΤΠΑ & ΤΣ, κου Γεωργίου Ζερβού**, επί της πορείας εφαρμογής του Προγράμματος ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, απολογιστικά από την έναρξη υλοποίησής του μέχρι και τη 2^η συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος. Τα κύρια θέματα που αναδείχθηκαν ήταν τα εξής:

- Η εμπροσθοβαρής σημαντική υλοποίηση του, που αποδεικνύεται από το ύψος της απορρόφησης των διαθέσιμων πόρων του, από δαπάνες που προέρχονται από τα νέα έργα του Προγράμματος.

Ενδεικτικά αναφέρθηκε ότι, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ΠΠ 2021-2027, οι δαπάνες στο Ταμείο Συνοχής και στο Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης των ελληνικών συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων αντιστοιχούν σε σημαντικό ποσοστό επί των συνολικών δαπανών που υπάρχουν σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27 κρατών μελών.

- Η αξιοποίηση των διδαγμάτων της ΠΠ 2014-2020 με στόχους (α) την αποφυγή καθυστερήσεων στην υλοποίηση των νέων έργων, (β) την άμεση επίλυση ανοιχτών ζητημάτων, στην επιδιωκόμενη εφαρμογή πολιτικής, σε συνεργασία με τα αρμόδια Υπουργεία.

Στη συνέχεια, τον λόγο πήρε ο Γενικός Γραμματέας Υποδομών του ΥΠΥΜΕ, κος **Κων/νος Μαγουλάς**, ο οποίος αναφέρθηκε στους διαδικαστικούς, οργανωτικούς και λειτουργικούς λόγους που επηρεάζουν την υλοποίηση των έργων του ΥΠΥΜΕ και στις προσπάθειές που καταβάλλονται για την αντιμετώπιση των δυσκολιών και των καθυστερήσεων, ώστε η υλοποίηση των έργων, να γίνεται κατά το δυνατόν εντός χρονοδιαγραμμάτων και εντός προϋπολογισμών, με επιτάχυνση όλων των φάσεων των έργων και βελτίωση των ρυθμών απορρόφησης των πόρων.

Τέλος, τοποθετήθηκε ο **Επικεφαλής της Unit G.3/DG REGIO, κος Carsten Rasmussen**. Αναφέρθηκε στις στρατηγικές προκλήσεις του Προγράμματος, όπως οι επιδιώξεις για α) «πρασίνισμα» των Μεταφορών, β) ανάπτυξη του προαστιακού σιδηροδρομικού δικτύου, γ) ανανέωση των οδικών αστικών συγκοινωνιών σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη καθώς και σε άλλες περιφερειακές πόλεις και δ) εφαρμογή του σχεδίου για τη διασύνδεση των νησιωτικών περιοχών και την υλοποίηση της νέας καινοτόμου δράσης.

Επεσήμανε τις επιτυχίες και τις αστοχίες του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ στον τομέα των Μεταφορών αναγνωρίζοντας ότι αποτελούν διδάγματα για την επιτυχή υλοποίηση του Προγράμματος «ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ», τονίζοντας ότι υπάρχουν σημαντικοί διαθέσιμοι πόροι για αξιοποίηση.

II. ΠΡΟΟΔΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ έτους 2023

Για την παρουσίαση του Προγράμματος έγιναν οι ακόλουθες παρουσιάσεις:

1. **Παρουσίαση προόδου του Προγράμματος**, από τον Προϊστάμενο της ΕΥΔ/ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, κο Δημήτρη Πάλλα. Παρουσιάστηκαν:
 - (α) Οι προτεραιότητες κατάρτισης του Προγράμματος και οι συνέργειες του με άλλα χρηματοδοτικά μέσα.
 - (β) Η ενεργοποίηση του έως το τέλος Οκτωβρίου 2023: Εξειδίκευση του 82% της ΣΔΔ του Προγράμματος, έκδοση προσκλήσεων (22.11.2023) για το 37% της ΣΔΔ του Προγράμματος.
 - (γ) Η πορεία υλοποίησης του: Εντάξεις και δαπάνες δύο σημαντικών νέων έργων (Γραμμή 4 του Μετρό της Αθήνας, οδικό τμήμα Μπράλος – Άμφισσα).
 - (δ) Η κατάσταση (ωρίμανση, στάδιο διαγωνισμού, στάδιο υλοποίησης) των σημαντικότερων έργων ανά υποτομέα (νέων και τμηματοποιημένων από το ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020).

2. **Προγραμματισμός Προσκλήσεων και εκτίμηση Εντάξεων** από την κα Αναστασία Μαυρωνά , Προϊσταμένη της Μονάδας Α2 «Αξιολόγησης και Επιλογής πράξεων του Προγράμματος «Μεταφορές» 2021-2027 και προαξιολόγησης έργων /δράσεων του Μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ/CEF 2)». Παρουσιάστηκαν:
- (α) Ο απολογισμός του 2023 για την έκδοση προσκλήσεων και αποφάσεων ένταξης.
 - (β) Οι ενέργειες εμπλουτισμού των κριτηρίων αξιολόγησης σε ότι αφορά θέματα κλιματικής ανθεκτικότητας, συμμόρφωσης με το χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Η έκδοση νέων κριτηρίων για τα τμηματοποιημένα έργα που υπάγονται στο άρθρο 118α του Καν. 1060/2021.
 - (γ) Ο προγραμματισμός προσκλήσεων και εντάξεων (νέων και τμηματοποιημένων έργων) για το έτος 2024 με στόχο οι προσκλήσεις που θα έχουν εκδοθεί να αντιστοιχούν στο 83% (31.12.2023) της ΣΔΔ του Προγράμματος.
 - (δ) Η επιδιωκόμενη συνεχής συνεργασία με τους δικαιούχους με έμφαση στις υποστηρικτικές μελέτες που απαιτούνται.
 - (ε) Η συνεργασία με τους JASPERS (Παράκαμψη Χαλκίδας, ΒΟΑΚ, συστήματα των συγκοινωνιών της Αθήνας και Θεσσαλονίκης και των άλλων πόλεων, οδηγός μελετών σκοπιμότητας για λιμενικά έργα).
3. **Απολογισμός και προβλέψεις για την εξειδίκευση και την απορρόφηση του Προγράμματος** από την κα Χριστίνα Δρίτσα, Προϊσταμένη της Μονάδας Α1 «Προγραμματισμού και Αξιολόγησης Προγράμματος». Παρουσιάστηκαν:
- (α) Ο απολογισμός και οι προβλέψεις για το έτος 2023 σε ότι αφορά στην εξειδίκευση του (82% της ΣΔΔ του Προγράμματος) και στην απορρόφηση του (9,3% της ΣΔΔ του Προγράμματος).
 - (β) Οι προβλέψεις για το έτος 2024 σε ότι αφορά στην επιδιωκόμενη εξειδίκευση του (100% της ΣΔΔ του Προγράμματος) και στην επιδιωκόμενη απορρόφηση του (28,5% της ΣΔΔ του Προγράμματος) λαμβάνοντας υπόψη τα νέα και τα τμηματοποιημένα έργα.
 - (γ) Η εφαρμογή του κανόνα αυτόματης αποδέσμευσης των πόρων για τα έτη 2023 και 2024 στα ταμεία ΕΤΠΑ και ΤΣ.
4. **Παρουσίαση του Σχεδίου Αξιολόγησης** του Προγράμματος από την κα Χριστίνα Δρίτσα, Προϊσταμένη της Μονάδας Α1 «Προγραμματισμού και Αξιολόγησης Προγράμματος». Παρουσιάστηκαν οι κανονιστικές υποχρεώσεις, η διαδικασία έγκρισής του από την Επιτροπή Παρακολούθησης, οι βασικές προτεραιότητες επιλογής των ειδών αξιολόγησης που περιλαμβάνονται σε αυτό και συνοπτικός πίνακας των προγραμματισμένων αξιολογήσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027.
5. **Πρόοδος υλοποίησης δράσεων Επικοινωνίας και Προβολής** του Προγράμματος από την Υπεύθυνη Επικοινωνίας της ΕΥΔ/ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ κα Χριστίνα Δρίτσα. Παρουσιάστηκε ο νέος ιστότοπος του Προγράμματος, που αναπτύχθηκε από στελέχη της Μονάδας Α1. Έγινε αναφορά στο Οδηγό Επικοινωνίας που απευθύνεται στους δικαιούχους, ο οποίος περιλαμβάνεται στο υλικό που διατέθηκε στα μέλη της

Επιτροπής Παρακολούθησης αλλά λόγω χρονικού περιορισμού δεν παρουσιάστηκε αναλυτικά.

6. Τέλος, παρουσιάστηκε προς έγκριση η **τροποποίηση της εξειδίκευσης της Δράσης 8.1**, για την προσθήκη νέου δικαιούχου σε αυτή (ΔΛΤ Κώ).

Στο πλαίσιο της ενότητας II έγιναν οι ακόλουθες παρεμβάσεις / σχόλια:

Ο **Γενικός Γραμματέας Μεταφορών ΥΠΥΜΕ κος Ιωάννης Ξιφαράς** ενημέρωσε για:

- (α) τη δρομολόγηση δράσεων στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την Οδική Ασφάλεια, όπως ο Μητροπολιτικός φορέας για την οδική ασφάλεια της Αττικής,
- (β) την πρόοδο των διαγωνισμών για την αναβάθμιση του δικτύου αστικών μεταφορών σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Σχετικά με
- (γ) την πιλοτική δράση αναδιοργάνωσης των αστικών συγκοινωνιών σε άλλες περιφερειακές πόλεις με αναφορά στην εναρμόνιση του θεσμικού πλαισίου με τις κοινοτικές οδηγίες, στη συνεργασία με τους JASPERS και στα επόμενα βήματα.

Σημειώνεται ότι η εν λόγω παρέμβαση έγινε κατά την 7^η συνεδρίαση της ΕπΠα του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ λόγω αδυναμίας του κ. Ξιφαρά να παραβρεθεί στην απογευματινή συνεδρίαση, ως εκ τούτου δεν περιλαμβάνεται στα Πρακτικά).

Ο **Γενικός Γραμματέας Νησιωτικής Πολιτικής του ΥΝΑΝΠ κος Εμμανουήλ Κουτουλάκης** ευχαρίστησε τους εμπλεκόμενους φορείς για την καλή συνεργασία και επεσήμανε ότι ως Υπουργείο παραμένουν σταθεροί στη στόχευση, που αφορά στην διασυνδεσιμότητα, στην ασφάλεια των υποδομών και στην αντιμετώπιση των προβλημάτων προσπελασιμότητας σε νησιωτικά λιμάνια.

Ο **εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κος Βύρωνας Καμπαράκης** εξήρε το δυναμικό ξεκίνημα και τόνισε την ουσιαστική σημασία του προγραμματισμού ως εργαλείου που δίνει απαντήσεις σε υπαρκτά προβλήματα. Επικεντρώθηκε ιδιαίτερα σε τομείς όπως η οδική ασφάλεια και ο στόχος μείωσης των ατυχημάτων κατά 50%, η ενίσχυση της δημόσιας συγκοινωνίας, το «πρασίνισμα» των μεταφορών, η ανάπτυξη δικτύου προαστιακού σιδηροδρόμου και τέλος η αξιοποίηση της Τεχνικής βοήθειας για τη στήριξη των δικαιούχων. Τέλος, αναφέρθηκε στα προβλήματα του σιδηροδρομικού δικτύου μετά το δυστύχημα των Τεμπών και τη θεομηνία Daniel και τη δρομολόγηση της αποκατάστασης του.

Ο **Επικεφαλής της Unit G.3/DG REGIO κος Carsten Rasmussen** ζήτησε να αποστέλλονται έγκαιρα τα στοιχεία για κάθε συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης, ώστε να υπάρχει ικανός χρόνος αξιοποίησής τους εκ μέρους της Ε.Επ. και δυνατότητα ουσιαστικού σχολιασμού της προόδου του Προγράμματος. Στο πλαίσιο αυτό ζητήθηκε η αποτύπωση της προόδου να γίνεται αναλυτικά ανά Προτεραιότητα ώστε να παρακολουθούνται τα έργα σε όλα τα στάδια ωρίμανσής και υλοποίησής τους, στο πλαίσιο ενός αναλυτικού σχεδίου δράσης. Ως ενδεικτικό παράδειγμα έργου προς παρακολούθηση αναφέρθηκε το έργο του ΒΟΑΚ.

Τέλος, σύντομη παρέμβαση έγινε από τον **εκπρόσωπο της DG MOVE κο Philippe Chantraine** σε σχέση με (α) τα θέματα συνδεσιμότητας τόσο εντός της Ελλάδας όσο και με τις γειτονικές χώρες, (β) τα συστήματα οδικής και σιδηροδρομικής ασφαλείας, (γ) την αντιμετώπιση των αλλαγών που επιφέρει η κλιματική κρίση στην υλοποίηση έργων υποδομών μεταφορών.

III. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ακολούθησαν παρεμβάσεις της ΕΑΣ για οριζόντια θέματα του ΕΣΠΑ 2021-2027 και συγκεκριμένα:

- Η **κα Αργυρώ Ζέρβα, Προϊσταμένη της ΕΥΣΣΑΕ**, παρουσίασε την συνολική πρόοδο του ΕΣΠΑ 2021-2027.
- Ο **κος Γιάννης Δημητρέλος, στέλεχος της ΕΥΣΣΑΕ**, αναφέρθηκε στην πρόοδο έγκρισης των Αναγκαίων Πρόσφορων Όρων.
- Η **κα Βίκυ Παχή, στέλεχος της ΕΥΣΣΑΕ**, παρουσίασε την τρέχουσα κατάσταση του Μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (CEF 2) και τον προγραμματισμό των προσκλήσεων για το 2024.
- Η **κα Μαρία Κωστοπούλου, Προϊσταμένη της Μονάδας Α της ΕΥΣΣΑΕ**, παρουσίασε (α) την αναθεώρηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και τη διαβούλευση για την Πολιτική της Συνοχής μετά το 2027 και (β) την πρόταση για το STEP, για τη διασφάλιση της αυτονομίας της ΕΕ σε κρίσιμους στρατηγικούς τομείς όπως οι τεχνολογίες αιχμής, οι καθαρές τεχνολογίες, η βιοτεχνολογία.

IV. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Από τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης παρεμβάσεις έγιναν από:

- Την **Προϊσταμένη της Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ του ΥΝΑΝΠ, κα Αθηνά Φωκά** που ενημέρωσε για την ωρίμανση των δράσεων του Προγράμματος αρμοδιότητας του ΥΝΑΝΠ και εξέφρασε την επιφύλαξη της για την σκοπιμότητα του έργου στον Κέφαλο της Κω.
- Τον **εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κο Βύρωνα Καμπαράκη** ο οποίος τόνισε ότι το Πρόγραμμα ωριμάζει, σε όλους τους σημαντικούς τομείς, στους οποίους αναφέρθηκε στην αρχική του παρέμβαση και ότι στο παρελθόν οι μεταφορές ήταν η ατμομηχανή της ανάπτυξης και των έργων των κατασκευών, οι προσπάθειες που γίνονται είναι ειλικρινείς και σαφώς αρχίζουν να αποδίδουν.

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Κατά την ολοκλήρωση της 2ης Συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος «ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ» 2021-2027 ο Πρόεδρος παρουσίασε τα συμπεράσματα και ζήτησε της εξουσιοδότηση του σώματος προς την ΕΥΔ / ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ για την έκδοση των συμπερασμάτων και αποφάσεων. Το σώμα ομόφωνα ενέκρινε την εξουσιοδότηση της ΕΥΔ.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ
ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ» 2021-2027**

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΕΡΒΟΣ

**ΕΙΔΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΠΑ & ΤΣ**